

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Prawo obronne RP (Wykład), PG_00147481						
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		5.0		
Profil kształcenia	praktyczny		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Radosław Giętkowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		95.0	125

Cel przedmiotu	1. Zapoznanie studentów z istotą, zakresem oraz rolą prawa obronnego w systemie bezpieczeństwa państwa. 2. Przekazanie wiedzy na temat podstaw konstytucyjnych i ustawowych obronności Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Ukształtowanie zrozumienia zasad funkcjonowania systemu obronnego państwa oraz roli poszczególnych organów władzy publicznej. 4. Wykształcenie umiejętności interpretowania i stosowania przepisów prawa dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa. 5. Przygotowanie studentów do analizy sytuacji zagrożeń oraz działań państwa w stanach nadzwyczajnych. 6. Rozwinięcie świadomości praw i obowiązków obywateli w zakresie obrony Ojczyzny. 7. Ukazanie znaczenia prawa obronnego w kontekście bezpieczeństwa międzynarodowego oraz zobowiązań sojusznicych Polski. 8. Kształtowanie postaw odpowiedzialności obywatelskiej i poszanowania prawa w warunkach zagrożeń bezpieczeństwa państwa.
----------------	---

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_W12] Ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i roli Polski w systemach bezpieczeństwa międzynarodowego.	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[BNMU2_W09] Ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę o istocie, dynamice i specyfice zagrożeń bezpieczeństwa w różnych sferach życia społecznego.	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[BNMU2_U11] Umiejętnie argumentuje wykorzystując zdobytą wiedzę w sposób pogłębiony. Analizuje zjawiska, trendy i zagrożenia dla porządku społecznego, politycznego, prawnego, ekonomicznego i etycznego i wykorzystuje narzędzia i metody właściwe naukom o bezpieczeństwie w projektach interdyscyplinarnych	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_W03] Ma zaawansowaną wiedzę o interdyscyplinarnym charakterze społecznych, kulturowych, historycznych, etycznych, prawnych i ekonomicznych uwarunkowań bezpieczeństwa oraz zna zastosowanie wielowymiarowych podejść do wiedzy w dziedzinie bezpieczeństwa	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[BNMU2_K05] Jest przygotowany do realizacji w sposób profesjonalny zadań służbowych w zakresie bezpieczeństwa, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej, prowadzenia działań na rzecz integracji środowiska bezpieczeństwa z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_U04] Posługuje się na poziomie rozszerzonym wiedzą o systemach normatywnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego w celu adekwatnego reagowania na występujące wyzwania.	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_W04] Zna w sposób rozszerzony zasady funkcjonowania jednostki i grup społecznych w życiu publicznym oraz rozumie rolę w tym względzie instytucji i organizacji społecznych. Zna warunki i formy uczestnictwa obywateli w życiu społecznym na różnych jego poziomach.	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[BNMU2_K02] Jest przygotowany do aktywności na rynku pracy w obszarze bezpieczeństwa, ma świadomość konieczności samodzielnego i krytycznego podnoszenia kwalifikacji, zbierania i analizowania informacji	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[BNMU2_U03] W sposób pogłębiony analizuje przyczyny i przebieg procesów oraz ich ewolucji odnoszących się do bezpieczeństwa, prognozuje wyzwania, trendy i zagrożenia dla społecznego, politycznego, prawnego, ekonomicznego i etycznego z wykorzystaniem narzędzi i metod właściwych naukom o bezpieczeństwie	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[BNMU2_W02] Zna w sposób pogłębiony regulacje prawne związane z bezpieczeństwem wewnętrznym. Posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o państwie, władzy, polityce, administracji publicznej ze szczególnym uwzględnieniem służb specjalnych i granicznych	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[BNMU2_U08] Wykorzystuje specjalistyczny język w komunikowaniu się z otoczeniem w środowisku naukowym i poza nim oraz podejmując dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawia i ocenia opinie na temat rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa. Dostrzega społeczne oczekiwania w zakresie zgodności działań państwa w stosunku do zidentyfikowanych zagrożeń dotyczących jego funkcjonowania, potrafiąc je hierarchizować.	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[BNMU2_U14] Posiada pogłębione umiejętności poszukiwania i dokonywania selekcji źródeł oraz zna w sposób rozszerzony możliwości technologiczne służące do poszukiwania informacji, co wykorzystuje do dalszego własnego rozwoju.	Student posługuje się specjalistycznym językiem z zakresu prawa obronnego i bezpieczeństwa w komunikowaniu się z otoczeniem, zarówno w środowisku naukowym, jak i poza nim. Student potrafi podejmować dyskusję na poziomie zaawansowanym w obszarze bezpieczeństwa, przedstawiać oraz krytycznie oceniać opinie i stanowiska dotyczące rozwiązań systemowych w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Student dostrzega i analizuje społeczne oczekiwania wobec działań państwa w odpowiedzi na zidentyfikowane zagrożenia dla jego funkcjonowania oraz potrafi hierarchizować te oczekiwania w kontekście obowiązujących uwarunkowań prawnych i instytucjonalnych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Wprowadzenie do prawa obronnego • Pojęcie, przedmiot i funkcje prawa obronnego • Miejsce prawa obronnego w systemie prawa polskiego • Związki prawa obronnego z bezpieczeństwem narodowym i międzynarodowym 2. Podstawy konstytucyjne systemu obronnego RP • Konstytucyjne zasady obronności państwa • Organy władzy publicznej właściwe w sprawach obronności • Stany nadzwyczajne: stan wojenny, stan wyjątkowy, stan klęski żywiołowej 3. System obronny Rzeczypospolitej Polskiej • Pojęcie i struktura systemu obronnego państwa • Podsystem kierowania obronnością • Podsystem militarny i niemilitarny obrony państwa 4. Siły Zbrojne RP w systemie prawa • Zadania i struktura Sił Zbrojnych RP • Zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi • Udział Sił Zbrojnych w zapewnianiu bezpieczeństwa wewnętrznego 5. Obowiązek obrony Ojczyzny • Powszechny obowiązek obrony • Służba wojskowa formy i zasady pełnienia • Prawa i obowiązki obywateli w zakresie obronności 6. Planowanie obronne i przygotowania obronne państwa • Istota i cele planowania obronnego • Rola administracji publicznej w przygotowaniach obronnych • Zadania samorządu terytorialnego w systemie obronnym 7. Prawo obronne a bezpieczeństwo międzynarodowe
-------------------	--

	• Zobowiązania międzynarodowe RP w zakresie obronności • Sojusze wojskowe i systemy bezpieczeństwa zbiorowego • Udział RP w operacjach międzynarodowych		
	8. Ochrona ludności i obrona cywilna • Podstawy prawne ochrony ludności • Zadania obrony cywilnej • Funkcjonowanie systemu ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych		
	9. Odpowiedzialność prawna w czasie zagrożeń i konfliktów • Odpowiedzialność karna i administracyjna • Ograniczenia praw i wolności człowieka • Zasady działania organów państwa w warunkach nadzwyczajnych		
	10. Współczesne wyzwania prawa obronnego • Nowe zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa • Prawo obronne wobec zagrożeń hybrydowych i cyberbezpieczeństwa • Kierunki rozwoju prawa obronnego		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	praca pisemna, praca na zajęciach	60.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Kitler W., Organizacja bezpieczeństwa narodowego RP. Aspekty ustrojowe, prawno-administracyjne i systemowe, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2018 Prawo obronne Rzeczypospolitej Polskiej w zarysie, red. Czuryk M., Kitler W., Warszawa 2014 Protasowicki M., Bezpieczeństwo państwa. Aspekty prawne i organizacyjne, Difin, Warszawa 2019 Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej Ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym
	Uzupełniająca lista lektur	Kitler W., Obrona narodowa III RP: pojęcie, organizacja, system, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2002 M.A. Kamiński, Military Law in the Republic of Poland 2020
	Adresy eZasobów	

Pytania problemowe (opisowe)

1. Wyjaśnij pojęcie prawa obronnego i określ jego miejsce w systemie prawa Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Omów konstytucyjne podstawy obronności państwa. Jakie znaczenie mają one dla systemu bezpieczeństwa narodowego?
3. Scharakteryzuj system obronny RP, wskazując jego główne elementy i funkcje.
4. Przedstaw zadania i rolę Sił Zbrojnych RP w systemie obronnym państwa.
5. Na czym polega powszechny obowiązek obrony Ojczyzny? Jakie prawa i obowiązki wynikają z niego dla obywateli?
6. Omów istotę i cele planowania obronnego w Polsce.
7. Wyjaśnij rolę administracji rządowej i samorządowej w przygotowaniach obronnych państwa.
8. Przedstaw podstawy prawne funkcjonowania ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce.
9. Omów ograniczenia praw i wolności człowieka w stanach nadzwyczajnych.
10. Scharakteryzuj współczesne wyzwania prawa obronnego, w tym zagrożenia hybrydowe i cybernetyczne.

II. Pytania porównawcze / analityczne

1. Porównaj stan wojenny i stan wyjątkowy wskaż podobieństwa i różnice.
2. Przeanalizuj relację między bezpieczeństwem wewnętrznym a bezpieczeństwem zewnętrznym w kontekście prawa obronnego.
3. Oceń znaczenie zobowiązań międzynarodowych Polski dla krajowego systemu obronnego.
4. Omów rolę prawa obronnego w reagowaniu państwa na zagrożenia niemilitarne.

III. Pytania krótkiej odpowiedzi / testowe (przykłady)

1. Wymień organy władzy publicznej odpowiedzialne za obronność państwa.
2. Jakie są rodzaje stanów nadzwyczajnych w Polsce?
3. Co oznacza cywilna kontrola nad Siłami Zbrojnymi RP?
4. Jakie są podstawowe zadania obrony cywilnej?
5. Jaką rolę pełni Prezydent RP w systemie obronnym państwa?

IV. Zagadnienia praktyczne (case study)

1. Oceń legalność działań organów państwa w sytuacji wprowadzenia stanu nadzwyczajnego.

	2. Zaproponuj działania administracji publicznej w przypadku wystąpienia zagrożenia o charakterze militarnym lub niemilitarnym, wskazując podstawy prawne. 3. Przeanalizuj obowiązki obywatela w sytuacji ogłoszenia mobilizacji lub zagrożenia bezpieczeństwa państwa. V. Zagadnienia do egzaminu ustnego • Istota i funkcje prawa obronnego • System obronny RP • Siły Zbrojne RP w systemie bezpieczeństwa • Powszechny obowiązek obrony • Stany nadzwyczajne • Ochrona ludności i obrona cywilna • Prawo obronne a bezpieczeństwo międzynarodowe
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.